

ÕIEND

Haapsalu

20.01.2014

I Sissejuhatav osa

1. Järelevalve läbiviimise koht ja alus: Metsküla Algkool, Lääne maavanema korraldus 16.09. 2013 nr 163 „Temaatilise riikliku järelevalve läbiviimine Lääne maakonna õppeasutustes 2013/2014. õppeaastal“ ja haridus- ja teadusministri 30.04.2013. a määrus nr 11 „Riikliku järelevalve prioriteetid, temaatilise riikliku järelevalve teostamise, selle tulemuste vormistamise ja tulemustest teavitamise kord 2013/2014. õppeaastal“.
2. Riikliku järelevalve teostamise eesmärgiks oli välja selgitada hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamine ja EHISes kajastatud andmete vastavus tegelikule olukorrale; pedagoogide täienduskoolituse korraldamine ja EHISes kajastatud andmete õigsus.
Järelevalve läbiviimise aeg: 25. – 29. 11. 2013
Läbiviija: Mare Tereping, Lääne Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna nõunik
3. Järelevalve läbiviimisel kasutatud metodika: kogutud informatsiooni analüüsimine, sh Eesti Hariduse Infosüsteemis (edaspidi *EHIS*) kajastuvate andmete analüüsimine ja kontrollimine; õppeasutuse dokumentatsiooniga tutvumine ja selle sisu analüüsimine; vestlused direktori ja õpetajatega; tutvumine õppeasutuse õppe- ja kasvukeskkonnaga.
4. Lühülevaade õppeasutusest:
 - 4.1 õppeasutuse omandivorm ja aadress: munitsipaalkool, 90232 Metsküla küla, Lihula vald, Lääne maakond
 - 4.2 õppeasutuse liik/tegutsemise vorm: põhikool, kus õpe toimub I ja II kooliastmel
 - 4.3 õppeasutuse pidaja: Lihula Vallavalitsus
 - 4.4 õppekeel: eesti
 - 4.5 õpilaste üldarv: EHISe 25. nov 2013. seisuga 12 õpilast
 - 4.6 pedagoogide üldarv: 7

II Olukorra kirjeldus ja analüüs

Metsküla põhikoolis õpib I ja II kooliastmel kahes liitklassis kokku 12 õpilast. 1.klassis käesoleval õppeaastal õpilasi ei ole. 2.-3.liitklassis õpib neli 2. ja kolm 3. klassi õpilast, 4.-6.liitklassis üks 4., kolm 5. ja üks 6. klassi õpilane.

Koolis on logopeed ja kuus õpetajat. Põhikohaga töötavad koolis direktor, kelle ametikoha suurus direktorina on 0,25 ja õpetaja ametikoha suurus 0,909 - vallavanem on sõlminud temaga kaks eraldi lepingut - ning üks aineõpetaja ametikoha suurusega 1,0. Ülejäänud viis pedagoogi töötavad osalise koormusega. Koolitöötajate koosseis on kinnitatud Lihula vallavalitsuse korraldusega 09. aprillil 2013 nr 135.

Kuuest õpetajast kaks ei vasta kvalifikatsioonile. Meesõpetajal, kes töötab koolis alates 2004. aastast ja annab nädalas II kooliastmes 2 tundi kehalist kasvatust ja 2 tundi tööõpetust, on keskeriharidus ja kuue viimase aasta jooksul läbitud Tallinna Spordi- ja noorsooameti ning Kaitseliidu kooli täienduskoolitused noortetöö juhendamiseks mahus 76 tundi. 2005. aastal läbis ta Tallinna Ülikooli kehakultuuriteaduskonna juures 160-tunnise täiendõppekava Rekreatsioonikorraldus sh liikumis- ja spordiõpetus. Aastatel 2002-2006 kuulutas direktor igal aastal välja konkursi kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate leidmiseks, kuid ei leidunud kedagi, kes nii väikese koormusega tahaks nii kaugel tööl käia, liiatigi, kui need 4 tundi on kahel päeval. Juhtkond hindab praeguse õpetaja tegevuse tulemusi kõrgelt ja on loobunud viimastel aastatel konkursi korraldamast.

Teine praegu nõuetele mitte vastava kvalifikatsiooniga (kunsti, käsitöö ja kodunduse) õpetaja on omandamas kõrgharidust ja on läbinud 1998.a Tallinna Ülikoolis kutseta õpetaja eelkoolituse mahus 160 tundi. Õpetaja kutsepädevust toetavatel täienduskoolitustel on ta osalenud samast ajast alates mahus 71 tundi, viimane neist 2003. aastal.

EHISesse kantud andmed õpetajate kvalifikatsioonide ja ametikoha suuruste kohta on õiged.

Õpilase arengu toetamine

1. Hariduslike erivajadustega õpilase õppe korraldamine ja andmete õigsus Eesti Hariduse Infosüsteemis

1.1.HEV õpilase õppe korralduse põhimõtted kooli õppekavas ja tugimeetmete rakendamine.

Tabel 1. HEV õppe korraldus

Kehtestatud õppekavas (jah/ei)	Kooli õppenõukogu arvamus (jah/ei)	Kooli hoolekogu arvamus (jah/ei)	Kooli õpilasesinduse arvamus (jah/ei)	Õppekava avalikustamine veebis (jah/ei)	Koordineerija määramine (dir kk nr, kuupäev)
jah	jah	ei	Õpilasesindust ei ole	Jah	Jah

Metsküla Algkooli õppekava üldosa viimane versioon on kinnitatud direktori käskkirjaga 20.09.2011 nr 17, ainekavade osa on kinnitatud 12.05.2013. Mõlemad on avalikustatud kooli veebilehel. Kooli õppekavas on sätestatud HEV õpilaste õppe korralduse järgmised põhimõtted: Vastavalt vajadusele rakendatakse individuaalseid tugisüsteeme: a) logopeedi abi, b) individuaalsed järeleaitamistunnid ehk õpiabi, kui õpilase jooksvad hinded on valdavalt mitterahuldavad. Eeldatakse, et tugisüsteemid ennetavad mitterahuldavaid veerandi- või poolaastahindeid. Kui kõigest hoolimata ei suudeta mitterahuldavaid veerandi- või poolaastahindeid vältida või hinne on jäetud välja panemata, kutsutakse lapsevanem kooli, et kokku leppida edasistes meetmetes. Vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava.

Õpiabi saavate lastega tehtud töö tulemuslikkust arutatakse õppenõukogu koosolekul 2-3 korda aastas, kuulates ära aineõpetajate ja logopeedi arvamusel ning otsustades, kas õpilane jääb õpiabi vajavate laste nimekirja. Õpiabi saavate laste nimekiri on kinnitatud direktori käskkirjadega 2. 09.2013 nr 19 ja 23.09.2013 nr 21. Samuti toimitakse, kui mõne õpilase puhul ilmnevad hariduslikud erivajadused. Õpilas(t)e tugiisikuks ja õpiabitundide koordineerijaks on direktori ülesandeid täitev õpetaja, kes on koolis ka HEV-töö koordineerija. Kooli õppenõukogu protokollides on otsused, mis aitavad kaasa erivajadustega õpilaste õppimise toetamisele nagu näiteks muudatuste tegemine õpetajate töökavadesse toetamiseks õppija eripära, õpiabi tundide võimaldamine. Otsustes on viidatud Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse vastavatele paragrahvidele. Individuaalset õppekava ei rakendata. Koolis on õppekava lisana välja töötamisel juhend-programm „Õpiabi ja tugisüsteem Metsküla Algkoolis“, milles on sõnastatud üldsätted, kirjeldatud HEV tasandid ja tegevused õpilaste toetamiseks igal tasandil.

Koolil on võimalus kasutada Läänemaa või kooli asukohast tulenevalt ka Pärnu Õppenõustamiskeskuse spetsialistide tuge, kui selleks vajadus tekib. Nõustamiskomisjoni suunamise vajadust pole tekkinud.

Metsküla Algkooli hoolekogu koosseis on kinnitatud Lihula Vallavalitsuse korraldusega 2. 11. 2010 nr 520. Hoolekogu ülesanded, moodustamine ja töökord on sätestatud Metsküla Algkooli põhimääruses, kinnitatud Lihula Vallavolikogu määruse eelnõuna nr 10/2012 15.mail 2012. Hoolekogu pole esimehe ettepanekul kordagi kokku tulnud. Direktor on vajalike dokumentide, näiteks sisehindamise aruande kinnitamiseks saatnud materjalid hoolekogu liikmetele elektrooniliselt. HEV õppe korraldust pole hoolekogu arutanud.

Õpilasesindust koolil ei ole. 12 õpilast on sedavõrd väike õpilaskond, et kõiki vajalikke küsimusi arutatakse kõigiga, õpilastel on võimalus alati oma arvamust avaldada.

Tabel 2. Rakendatavad tugimeetmed HEV õpilase arengu toetamiseks

Tugimeetmed	Haridusliku erivajadusega õpilaste arv		Individaalse arengu jälgimise kaart	
	EHIS	Dok	Õpilaste arv	% HEV õpilaste arvust
Õpiabirühm põhiharidust omandavatele õpilastele eripedagoogilise abi osutamiseks	0	0	0	0
Õpiabirühm/individuaalne õpe põhiharidust omandavatele õpilastele logopeedilise abi osutamiseks	2	2	2	67%
Õpe HEV õpilaste klassis	0	0	0	0
Individuaalne õppekava	0	0	0	0
LÕKi õpilased tavaklassis	0	0	0	0
Õpiabi tunnid ajutise õpiraskusega õpilasele	1	1	1	33%
Kokku	3	3	3	100%

Logopeedilist abi vajavast kahest õpilasest käib käesoleval õppeaastal logopeedi juures vaid üks, kes saab häälikuõpet seoses kirjutamisega. Selleks sõidab ta üks kord nädalas 20-kilomeetri kaugusel oma vallas asuvasse Lihula gümnaasiumisse. Transpordi tagavad lapsevanemad. Teise õpilase puhul on logopeediline abi lapse õppekoormuse vähendamise eesmärgil psühhiaatri otsusega ajutiselt peatatud. Dokumentatsioon on alles ja seda täidetakse edasi, kui logopeediline abi jätkub.

Kolmas HEV laps on ajutise õpiraskusega õpilane, kes saab õpiabi tunde, et püsida teiste õpilastega

samas tempos. Logopeedilist abi ei vaja. Õpiabi tööd teeb klassijuhataja, HEV koordineerija direktor-õpetaja.

Kõigi kolme õpilase tugiteenuste kohta käivad andmed on kantud EHISesse, kõigile kolmele on avatud õpilase individuaalse arengu kaardid.

Puudulikke hindede koolis ei panda ja negatiivseid hinnanguid ei anta. Viimastel aastatel pole olnud vajadust panna veerandiks välja puudulikku hinnet. Kui laps on olnud tervislikel põhjustel vähe koolis, jäetakse hinne/hinnang veerandiks välja panemata ning õpitulemuse mittepiisavuse korral teostatakse õpiabi, kuni laps on saavutanud rahuldava tulemuse.

1.2. Tugispetsialistide koosseis ja ettevalmistus

Tabel 3. Tugispetsialistide ja tugimeetmeid rakendavate pedagoogide ametikohad ja osalemine täienduskoolitustel

Ametikoha nimetus	Kehtestatud ametikohtade arv	Täidetud ametikohtade arv	Ametikohal töötavate pedagoogide arv	Pedagoogide arv, kes on osalenud ametikohaga seotud eripedagoogilisel kursusel viimase viie aasta jooksul	
				EHIS	Dok
Eripedagoog	0	0	0		
Logopeed	0,045	0,045	1	1	1
Koolipsühholoog	0	0	0	0	0
Pikapäevarühma kasvataja	0	0	0	0	0
Õpilaskodu kasvataja	0	0	0	0	0
Õpiabi õpetajad	0	0	0	2**	2**
Sotsiaalpedagoog	0	0	0	0	0
HEV õpilaste klassi õpetaja	0	0	0	0	0
HEV koordinaator	0	1*	1*	0	0
Kokku	0,045	1,045	2	3	3

*Ametikoha suurus pole ühegi otsusega määratud; töö kuulub lisaülesandena õpetaja-direktori muu töö hulka

**Mõlemad põhikohaga õpetajad teostavad õpiabi jooksvalt ja vastavalt vajadusele, õpiabirühma koolis loodud ei ole

Koolis kohapeal kvalifitseeritud tugispetsialisti ei tööta. Logopeed on Metsküla koolil kahasse nelja Lihula ja Hanila valla kooliga. Tema ametikoha suurus Metsküla Algekoolis on 0,045, mis ühe või kahe

lapsega töötamiseks on piisav. Logopeed on omandanud defektoloogia eriala Tartu Ülikoolis 1978. aastal ja seega vastab tema kvalifikatsioon nõuetele. Metsküla Algkooli HEV õpilaste vajadusi arvestades on vajalik tugiteenus tagatud. EHISesse kantud andmed tugispetsialisti kvalifikatsiooni ja ametikoha suuruse kohta on õiged.

1.3.Õppekeelest erineva emakeelega õpilastele kohaldatavad erisused.

Tabel 4. Õppekeelest erineva emakeelega õpilastele kohaldatavad erisused

Tugiteenused	Erineva emakeelega õpilaste arv	
	EHIS	Dok
Individuaalne õppekava	0	0
Eesti keel teise keelena	0	0
B-võõrkeele õppes loobumine	0	0
Emakeele ja kultuuriõpe	0	0
Koolipsühholoogiline abi	0	0
Logopeediline abi	0	0
.....		
Kokku	0	0

Õppekeelest erineva emakeelega õpilasi koolis ei ole.

2.Pedagoogide täienduskoolituse korraldamine

2.1. Pedagoogide täienduskoolituse võimaldamisel lähtumine kooli õppekavas, arengukavas, üldtööplaanis, sisehindamisel määratletud põhisuundadest ja –valdkondadest ning riiklikest prioriteetidest.

Kooli personali täienduskoolituse plaan koostatakse pooleks aastaks ja see kajastub üldtööplaanis kuude kaupa. Üldtööplaani on kinnitatud kooli direktori käskkirjaga 31.08.2013 nr 14 ning loetav kooli veebilehel. Koolitusplaani koostamisel on lähtutud sisehindamise aruandes ja arengukavas määratletud suundadest. Kooli sisehindamine viidi läbi 2010. a kevadel, kooli arengukava on kinnitatud pidaja poolt 28.aprillil 2011 määrusega nr 10. Sisehindamise kokkuvõtte tulemusena nähti arengukavas 2010-2013 ette suunata õpetajaid eneseanalüüsi ja oma tegevuse eesmärgistamise oskusi arendama; osalema

täienduskoolitustel rakendamaks enam avastus-, probleem- ja projektõpet. Riiklik prioriteet täienduskoolituse vallas, õpilase arengu toetamine, on pea-aegu kõigi läbitud täienduskoolituste koostisosa. Aineõpetajad on osalenud koolitustel, mis toetavad õppekava rakendamist tänapäevastel meetoditel. Mõlemad Metsküla Algkooli täiskoormusega töötavad õpetajad, üks neist direktor on osalenud ja osalevad ka käesoleval õppeaastal eripedagoogika teemalistel koolitustel. Koolitusplaani kujunemist mõjutavad lisaks sisehindamise analüüsile ka õpetajate omavahelised arutlused õppe- ja kasvatustöö tulemustest. Kui tekib teadmine koolitusvajadustest, siis otsitakse koolituspakkumisi ja vaadatakse üle eelarve võimalused.

2.2. Pedagoogide täienduskoolituse tulemuslikkuse analüüsimine, täienduskoolituse rahastamise allikad ning andmete õigsus EHISes

Metsküla Algkoolis puudub kord täienduskoolituste tulemuslikkuse analüüsimiseks, ka analüüsimetodeid ei kasutata. Koolitusel käinud õpetaja jagab saadud teadmist jooksvalt teiste kolleegidega. Täienduskoolitus on õpetajate hinnangul olnud tõhus, kui sellelt saab kaasa materjale, mida õppetöös kasutada; kui saab vastused küsimustele, millega õpetaja on koolitusele läinud; kui koolitusel õpitu on igapäevatoos praktiliselt rakendatav ja/või sunnib kaasa mõtlema ning võib-olla ka õpikäsitust muutama.

Tabel 5. Täienduskoolituses osalemine

	Läbitud tundide arv kokku	Juhid			Õpetajad			Tugispetsialistid			Muu personal	
		EHIS	Dok	%	EHIS	Dok	%	EHIS	Dok	%	Dok	%
2010/2011 Eestis	310	20	20	7%	268	268	86%	22	22	7%	0	0
2010/2011 rahvusvahel koolitustel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
2011/2012 Eestis	543	219	219	40%	224	224	41%	92	92	17%	8	2%
2011/2012 rahvusvahel koolitustel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2012/2013 Eestis	621	259	259	42%	347	347	55%	6	6	1%	9	2%
2010/2011 rahvusvahel koolitustel	60	60	60	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	1534	558	558	36%	839	839	55%	120	120	8%	17	1%

Täienduskoolitusel osalemise tundide arv näitab kasvutendentsi. Juhi, õpetajate, tugispetsialistide ja

muu personali osalemise viib proportsioonist välja see, et kogu koolitustundide arvust kolme aasta lõikes moodustab muu personali koolitus ainult 1%.

Mõned täienduskoolitused olid EHISesse kandmata ja üksikute EHISes kirjas olevate täienduskoolituste kohta puudus tõend või tunnistus paber kandjal. Järelevalve käigus see korrastati. EHISesse märgitud pedagoogide täienduskoolituse andmed on kooskõlas koolis kohapeal oleva dokumentatsiooniga.

Tabel 6. Täienduskoolituse finantseerimine

Täienduskoolituse finantseerimine 01.01.2012-31.12.2012	Summa eurodes	Protsent täienduskoolituskulust
Riigi poolt eraldatud vahendid	985.-	95,5
Pidaja poolt eraldatud vahendid	0	0
Projektidest ja muudest allikatest finantseeritud täienduskoolituskulu	47.-	4,5
Koolituskulud kokku	1032.-	100

Riigi poolt täienduskoolitusteks 2012.a eraldatud vahenditest kasutati ära 24%, kuna üks täis ametikohaga õpetajatest (direktor) osales suures mahus SA Tiigrihüppe koolitustel ja teine oli seotud õpetaja kutseõpingutega.

III Teemaatilise riikliku järelevalve prioriteedist lähtuv kokkuvõte

1. Kooli õppekavas on sätestatud HEV õpilaste õppe korralduse järgmised põhimõtted: Vastavalt vajadusele rakendatakse individuaalseid tugisüsteeme: a) logopeedi abi, b) individuaalsed järeleaitamistunnid ehk õpiabi, kui õpilase jooksvad hinded on valdavalt mitterahuldavad. Nimetatud valdkonna täiendamiseks kooli õppekavas on välja töötamisel juhend-programm „Õpiabi ja tugisüsteem Metsküla Algkoolis“, milles on sõnastatud üldsätted, kirjeldatakse HEV tasandid ja tegevused õpilaste toetamiseks igal tasandil. EHISe andmetel on Metsküla Algkoolis kolm haridusliku erivajadusega last, EHIS-esse märkimine on toimunud nõutavate dokumentide alusel. Kooli õpilaste arengut jälgib, koordineerib õpiabi tööd ja täidab õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaarte HEV koordineerija, õpetaja, kes on ka direktori ülesannetes. Jooksvat õpiabi osutavad õpetajad on läbinud erinevaid täienduskoolitusi HEV õpilaste toetamise teemadel.

2. Kooli ainus tugispetsialist on kahe naabervalla nelja kooli peale töötav logopeed, kelle ametikoha suurus Metsküla Algkoolis on 0,045. Metsküla Algkooli HEV õpilaste vajadusi arvestades on vajalik tugiteenus tagatud. Logopeedi kvalifikatsioon vastab nõuetele. EHISesse kantud andmed logopeedi koormuse ja kvalifikatsiooni kohta on õiged.

3. Sisehindamise kokkuvõtte tulemusena nähti arengukavas 2010-2013 ette suunata õpetajaid arendama eneseanalüüsi ja oma tegevuse eesmärgistamise oskusi; osalema täienduskoolitustel rakendamaks enam avastus-, probleem- ja projektõpet. Õpetajad on osalenud täienduskoolitustel neil ja paljudel teistel teemadel, mis on seotud õppekava rakendamisega. Riiklik prioriteet täienduskoolituse vallas, õpilase arengu toetamine, on pea-aegu kõigi läbitud täienduskoolituste koostisosa. Kooli personali täienduskoolituse plaan koostatakse pooleks aastaks ja see kajastub üldtööplaanis kuude kaupa. Üldtööplaani on kinnitatud kooli direktori käskkirjaga 31.08.2013 nr 14.

4. Metsküla Algkoolis puudub kord täienduskoolituse tulemuslikkuse analüüsimiseks, ka analüüsimeetodeid ei kasutata. Koolitusel käinud õpetaja jagab saadud teadmist jooksvalt teiste kolleegidega. Koolitusplaani kujunemist mõjutavad lisaks sisehindamise tulemustele õpetajate omavahelised arutlused õppe- ja kasvatustöö tulemustest.

Koolitöötajate täienduskoolitustel osalemine oleks paremini proportsioonis, kui mittepedaagoolilise personali koolitustundide arv kolme aasta jooksul moodustaks rohkem kui ühe protsendi. Täienduskoolituste finantseerimiseks eraldatud riiklike vahendeid on kasutatud sihipäraselt.

EHIS-esse märgitud pedagoogide täienduskoolituse andmed on kooskõlas koolis kohapeal oleva dokumentatsiooniga.

IV Ettepanek kooli direktorile.

Rakendada täienduskoolituse tõhususe analüüsimiseks ja õpetajate eneseanalüüsi oskuse kujunemise toetamiseks erinevaid refleksioonivorme; võimaldada õpetajatele täienduskoolitus, mille teema/temaatika käsitleb professionaalse arengu toetamist läbi eneseanalüüsi.

Ettepanek kooli pidajale

Kutsuda kokku kooli hoolekogu ja tagada selle tegevus Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud korras.

VI Ettekirjutus kooli direktorile

Tagada õpetajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele.

Õiguslik alus: Haridusministri 29. augusti 2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“

Täitmise tähtaeg: 1.09.2014

VI Riikliku järelevalve teostaja:

Mare Tereping

Lääne Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna nõunik